

مطالبه مهریه و استرداد جهیزیه

مؤلفین:

عماد نمرودی

امیر حسین خسرویگی

www.ketab.ir

انتشارات معبد مهر

تهران - تابستان ۱۴۰۳

MCEID

انتشارات معبد مهر

سرشناسه	نمرودی، عماد، ۱۳۶۶-
عنوان قراردادی	ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	مطالیه مهریه و استرداد جهیزیه مؤلفین عماد نمرودی، امیرحسین خسرویگی؛ ناظر ویراستار امیرحسین نوتاش؛ ویراستار مهران غلامیان.
مشخصات نشر	تهران: معبد مهر، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	۹۶ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۴۸۶۱-۰۳-۰
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص: ۹۶.
موضوع	حقوق خانواده -- ایران Domestic relations -- Iran حقوق خانواده -- ایران -- :عنوان Domestic relations -- Iran -- Cases
شناسه افزوده	خسرویگی، امیرحسین، ۱۳۷۹-
زده بندی کنگره	KM15۲۰
زده بندی دیویی	۵۵۰۱۵ ۳۴۶
شماره کاتالوگ ملی	۹۶۹۰۴۲۱

Moeid

انتشارات معبد مهر

عنوان کتاب:	مطالیه مهریه و استرداد جهیزیه
مؤلفین:	عماد نمرودی، امیرحسین خسرویگی
ناظر ویراستار:	امیرحسین نوتاش
ناشر:	انتشارات معبد مهر
ویراستار:	مهران غلامیان
طراحی جلد:	امید نسیمی زاده
نوبت چاپ:	چاپ اول
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۴۸۶۱-۰۳-۰
قیمت:	۱/۴۰۰/۰۰۰ ریال
تلفن:	۰۲۱-۲۲۱۱۱۲۸۴
پایگاه اینترنتی:	www.Moeidgroup.com
	www.Moeidacademygroup.com
پست الکترونیکی:	Info@moeidacademygroup.com

فهرست مطالب

۱۱	 سخن ناشر
۱۳	 پیشگفتار
۱۵	 فصل اول: تبیین موضوع
۱۷	 مبحث اول: مهریه
۱۸	 بند اول: مهر المسمی
۱۸	 (۱) شرایط مهر المسمی
۲۰	 (۲) مقدار مهر المسمی
۲۴	 (۳) اثر حقوقی عدم رعایت شرایط صحت مهر المسمی
۲۵	 (۴) عیب یا قلف مهر المسمی
۲۷	 (۵) مالکیت زن بر مهریه
۲۷	 (۶) وضعیت مهر المسمی در صورت وقوع طلاق پیش از نزدیکی میان زن و شوهر
۳۰	 بند دوم: مهر المثل
۳۳	 مبحث دوم: جهیزیه
۳۳	 بند اول: مفهوم جهیزیه
۳۵	 بند دوم: اختلاف در مالکیت اموال موجود در منزل
۳۹	 فصل دوم: آیین دادرسی
۴۱	 مبحث اول: نمونه دادخواست مطالبه مهریه و استرداد جهیزیه
۴۱	 مبحث دوم: دادگاه صالح به رسیدگی به دعاوی مطالبه مهریه و استرداد جهیزیه و مرجع اعتراض به رأی صادره از آن
۴۵	 بند اول: وصول مهریه از طریق دوایر اجرای ثبت

بند دوم: مطالبه مهریه و استرداد جهیزیه از طریق طرح دعوا در محاکم دادگستری	۴۸
مبحث سوم: نحوه رسیدگی دادگاه به دعاوی مطالبه مهریه و استرداد جهیزیه ..	۵۲
فصل سوم: نمونه آرای قضایی و نظریات مشورتی اداره حقوقی قوه قضاییه ..	۵۷
مبحث اول: مطالبه مهریه	۵۹
مبحث دوم: استرداد جهیزیه	۷۶
پیوست‌ها	۸۷
پیوست ۱: مواد قانونی	۸۹
پیوست ۲: پرسش و پاسخ	۹۴
فهرست منابع	۹۶

سخن ناشر

سلام و درود به شما خواننده گرامی، بسیار مفتخر و خوشحالیم که کتابی از مجموعه کتب کاربردی انتشارات معید مهر را برای مطالعه انتخاب کردید. این اثر تنها قسمتی از مجموعه ۵۳ کتاب کاربردی مجموعه معید است، تمام تلاش ما این بوده که موضوعات بیشتر مطرح شده در سطح جامعه را از انبوه موضوعات متنوع و گوناگون استخراج کنیم و به هر کدام جداگانه و تحت عنوان خاص در قالب یک کتاب پردازیم تا علاوه بر اینکه برای دانشجویان و پژوهشگران حوزه حقوق جذاب باشد، بتواند برای مردم عادی جامعه و فاقد تحصیلات حقوقی هم مفید واقع شود.

در تهیه و تنظیم این کتاب، در کنار دانش نظری و تنوری پژوهشگران مجموعه معید، از تجربه عملی گروه وکلای این مجموعه نیز بسیار استفاده شده است تا شما خواننده گرامی با رویه عملی موضوع هرچه بهتر آشنا شوید، تمامی پرونده‌های مطروحه در مجموعه معید که روزنه آمار قلیل توجهی را به خود جلب می‌کند با دقت و وسواس زیاد بررسی شده و نکات قابل ذکر آن در این کتاب بیان شده است.

در خاتمه ضمن تشکر از حسن انتخاب شما، صمیمانه انتقادات و پیشنهادات شما را

پذیراییم.

پیشگفتار

در شریعت اسلام و همچنین در نظام حقوقی ما، یکی از امتیازاتی که برای زن در عقد ازدواج در نظر گرفته شده است، «مهریه» است. مهر یا صدق، مالی است که زن بر اثر ازدواج مالک آن می‌گردد و مرد ملزم به دادن آن به زن می‌شود و زن می‌تواند الزام شوهر به دادن آن را از مراجع قضایی بخواهد (صفایی، ۱۳۹۹: ۱۵۱). منظور از «جهیزیه» نیز لثا و وسایل منزل تازه عروس و داماد است که کمیت و کیفیت آن بر حسب عرف و وضعیت معیشتی خانواده‌ها متفاوت است.

ما در این کتاب می‌خواهیم راجع به دو مورد از دعاوی شایع دادگستری که ارتباط زیادی با یکدیگر دارند صحبت کنیم؛ این دو دعوا، «مطالبه مهریه» و «استرداد^۱ جهیزیه» هستند. معمولاً زمانی صحبت مطالبه مهریه و استرداد جهیزیه پیش می‌آید که زن و شوهر به دنبال طلاق و جدایی از یکدیگر باشند، ولی این امر به معنای آن نیست که زن صرفاً در صورتی می‌تواند مهریه خود را مطالبه یا جهیزیه خود را مسترد نماید که طلاق و جدایی صورت گرفته باشد یا طرفین در آستانه طلاق باشند، بلکه همانطور که در ادامه شرح خواهیم داد، زن می‌تواند در همان زمان زندگی مشترک با همسر، مهریه یا جهیزیه خود را بخواهد و حتی اساساً به دنبال طلاق هم نباشد، اما چیزی که معمول و متعارف است این است که زمانی بحث گرفتن مهریه و علی‌الخصوص جهیزیه مطرح می‌شود که زن یا شوهر یا هر دو آن‌ها به دنبال طلاق باشند. البته باید به این نکته توجه داشته باشیم که دعاوی استرداد جهیزیه، برخلاف مطالبه مهریه، لزوماً از طرف زن نیست، بلکه همانطور که بعداً شرح خواهیم داد، ممکن است مرد مالک جهیزیه باشد.

^۱ استرداد یعنی پس گرفتن (فرهنگ معین)، طلب بازپس چیزی کردن (لغت‌نامه

اما از آنجایی که معمولاً جهیزیه در خانه‌ای قرار دارد که متعلق به مرد است، طرح دعوی استرداد جهیزیه از جانب مرد «معمولاً» منطقی نیست، مگر تحت شرایطی خاص، که این موضوع را در جای خود به تفصیل بحث خواهیم کرد.

ما مطالب این کتاب را در سه فصل شرح خواهیم داد. در فصل اول به بیان و روشن‌سازی موضوع پرداخته و مهم‌ترین قواعد و مقررات حقوقی که راجع به مهریه و جهیزیه وجود دارند را شرح می‌دهیم. البته اکثر تمرکز ما در این فصل بر روی شرح و بررسی قواعد حقوقی مربوط به مهریه خواهد بود، زیرا جهیزیه از این حیث دارای مسائل زیاد و پیچیده‌ای نیست و مباحث کمتری دارد که تمام آن‌ها را در جای خود شرح خواهیم داد. در فصل دوم وارد بحث آیین دادرسی، یعنی شیوه رسیدگی به این موضوعات می‌شویم و نمونه دادخواست مطالبه مهریه و استرداد جهیزیه، دادگاه صالح به رسیدگی به این دعوی و نیز نحوه رسیدگی دادگاه به این دعوی را شرح خواهیم داد. در فصل سوم نیز به بحث اثباتی مخاطبان با رویه عملی دادگاه‌ها و پروسه عملی که در رسیدگی دادگاه به این دعوی طی می‌شود، چند نمونه از آرای دادگاه‌ها را قید خواهیم کرد و نیز مهم‌ترین ابهامات و چالش‌هایی که درخصوص این موضوعات وجود دارد و درخصوص آن‌ها نظریه مشورتی از اداره حقوقی قوه قضاییه صادر شده را ذکر خواهیم کرد.

راه های ارتباطی

۰۲۱-۹۱۰۱۶۶۶۸

@moeid.law.group

moeidacademygroup.com

t.me/mgdgyfiuuj

اینستاگرام

سایت